type educational institutions were found to orient to the "progressive" types of organizational cultures (person and task cultures).

Leadership styles affected the levels of organizational culture of non-school type educational institutions. Thus, collegial management style had a positive effect on the formation of such a "progressive" culture as person culture and mitigated the impact of such "conservative" culture as power culture. At the same time, the directive and liberal leadership styles contributed to the development of such a "conservative" culture as power culture. The impact of leadership styles on the levels of organizational culture was most evident in the "real", rather than the "ideal" form of organizational culture.

However, the leadership styles had no statistically significant relationship with role culture of non-school type educational institutions, which suggests that role culture is less 'sensitive' to the effects of leadership styles.

Keywords: non-school type educational institutions; leadership style; organizational culture; types of organizational culture; development of organizational culture of non-school educational institutions.

Відомості про авторів

Карамушка Людмила Миколаївна, член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор, завідувачка лабораторії організаційної та соціальної психології Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, м. Київ,Україна.

Karamushka, Liudmila Mykolaivna, corresponding member, NAPS of Ukraine, Dr. of Psychology, Professor, Chief, Laboratory of Organizational And Social Psychology, G.S.Kostiuk Institute of psychology, NAPS of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

E-mail: LKARAMA01@gmail.com

Баранова Вікторія Анатоліївна, науковий кореспондент лабораторії організаційної та соціальної психології Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Київ, Україна.

Baranova, Victoria Anatoliivna, postgraduate student of Laboratory of Organizational And Social Psychology, G.S.Kostiuk Institute of psychology, NAPS of Ukraine, Kyiv, Ukraine.

E-mail: vic_baranova@ukr.net

Отримано 1 квітня 2016 р.
Рецензовано 4 квітня 2016 р.
Прийнято 10 квітня 2016 р.

УДК 159.9.072:316.37

Ковальчук О.С., Канциренко О.В.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК ЦІННОСТІ З ПСИХОЛОГІЧНИМ БЛАГОПОЛУЧЧЯМ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Ковальчук О.С., Канциренко О.В. Взаємозв'язок соціальної відповідальності як цінності з психологічним благополуччям української молоді. Розглянуто особливості взаємозв'язку соціальної відповідальності як цінності з психологічним благополуччям української молоді. Виявлено середній рівень прояву соціальної відповідальності української молоді як майбутніх працівників організацій. Констатовано позитивні взаємозв'язки соціальної відповідальності з наступними факторами психологічного благополуччя: особистісним зростанням, позитивними відносинами з іншими, метою у житті та загальним показником. Визначено, що соціальна відповідальність найбільш співвідноситься з такими цінностями, як доброзичливість, турбота, толерантність та універсалізм.

Ключові слова: психологічне благополуччя, фактори психологічного благополуччя, цінності особистості, соціальна відповідальність, рівень прояву соціальної відповідальності, українська молодь.

Ковальчук Е.С., Канциренко О.В. Взаимосвязь социальной ответственности как ценности с психологическим благополучием украинской молодежи. Рассмотрены особенности взаимосвязи социальной ответственности как ценности с психологическим благополучием украинской молодежи.

Выявлен средний уровень проявления социальной ответственности украинской молодежи как будущих работников организаций. Констатированы позитивные взаимосвязи со следующими факторами психологического благополучия: личностным ростом, позитивными отношениями с окружающими, целью в жизни и общим показателем. Определено, что социальная ответственность наиболее соотносится с такими ценностями, как доброжелательность, забота, толерантность, универсализм.

Ключевые слова: психологическое благополучие, факторы психологического благополучия, ценности личности, социальная ответственность, уровень проявления социальной ответственности, украинская молодежь.

Постановка проблеми. На сьогодні соціальна відповідальність є одним із головних показників прозорості та етичності діяльності організацій. Провідні міжнародні компанії активно впроваджують принципи соціальної відповідальності та керуються ними у своїй роботі. В євроінтеграційних процесах України постала необхідність розвитку соціальної відповідальності як цінності в української молоді як носія психологічного благополуччя країни.

Мета статті – визначити взаємозв'язок соціальної відповідальності як цінності з психологічним благополуччям української молоді. Відповідно до мети поставлено наступні **завдання:**

1. Дослідити рівень соціальної відповідальності української молоді як майбутніх працівників організацій.
2. Визначити місце соціальної відповідальності у структурі цінностей.
3. Виявити взаємозв'язки соціальної відповідальності з психологічним благополуччям української молоді.
4. Означити перспективи подальших досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. За останні десятиліття проблема взаємозв'язку психологічного благополуччя та соціальної відповідальності особистості стала ключовою для багатьох міждисциплінарних досліджень. Стосовно цих двох категорій феномен психологічного благополуччя є більш комплексним та розглядається через низку чинників: фізичне та ментальне здоров'я людства [5], тривалість життя [6], якість життя [6], відчуття щастя [7], спектр позитивних емоцій [2], соціально-економічний розвиток [3] та соціальна відповідальність [1]. Так, низка науковців (А. Колбі, К. Ріфф, А. Россі) висвітлює співвідношення психологічного благополуччя та соціальної відповідальності у контексті організаційної діяльності, родини (готовності та наявності дітей у сім'ї) [2; 3] та громади (волонтерство, прагнення допомагати іншим людям). Проте роль соціальної відповідальності у системі цінностей як одного з факторів психологічного благополуччя ще не вивчалась на контингенті української молоді, що обумовлює актуальність запропонованої роботи.

Виклад основного матеріалу та результати дослідження. Для вирішення означених завдань обрано такий психодіагностичний інструментарій: опитувальник «Шкала виміру соціальної відповідальності особистості (SRS-37)» (О. Ковальчук, Ю. Проскура, 2010) [1; 4], методику «Шкала психологічного благополуччя» К. Ріфф (адаптована авторами для української вибірки) [7], портретний ціннісний опитувальник (PVQ-57) Ш. Шварца [8] (адаптацію методики здійснено науковою командою кафедри загальної та медичної психології Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара під керівництвом професора Ш. Шварца у 2015–2016 рр.).

Дослідженням охоплено 60 осіб (49 жінок і 11 чоловіків), віком 19–25 років (середній вік – 21 рік), – студенти Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара та Білоцерківського інституту економіки та управління.

На першому етапі визначено рівень соціальної відповідальності української молоді. Результати за методикою SRS-37 представлено у *табл. 1.*

Таблиця 1

Середні показники соціальної відповідальності української молоді за опитувальником «Шкала виміру соціальної відповідальності (SRS-37)»

№ з/п	Компоненти соціальної відповідальності особистості	Середні значення	Сума	Стени	Кількість респондентів
1	Р1. Громадянська свідомість	31,08	1865	6	60
2	Р2. Законосвідомість	34,7	2086	7	60
3	Р3. Рефлексія наслідків своїх дій	28,75	1725	6	60
4	Р4. Моральна свідомість	26,31	1579	6	60
5	Р5. Альтруїзм	28,25	1695	5	60
6	Р6. Соціальна відповідальність – Загальний показник	149,16	8950	7	60

Результати, представлено у табл. 1, свідчать про середній ступінь прояву соціальної відповідальності української молоді за всіма шкалами методики: за шкалою громадянська свідомість (31,08), законосвідомість (34,7), рефлексія наслідків своїх дій (28,75), моральна свідомість (26,31), альтруїзм (28,25) та загальний показник (149,16). При конвертації первинних показників за 10-ти бальною шкалою фактори громадянська свідомість, рефлексія наслідків своїх дій та моральна свідомість оцінено у 6 балів, що вказує на помірне виявлення цих складових соціальної відповідальності.

Натомість загальний показник соціальної відповідальності української молоді становить 149,16 (7 стенів), що свідчить про досить високий ступінь прояву досліджуваного феномену. Фактор законосвідомість також високо оцінено 34,7 (7 стенів). Найнижчий результат отримано за шкалою альтруїзм (28,25 – 5 стенів), що пояснюється віковими особливостями досліджуваного контингенту.

Наступним етапом емпіричного дослідження стало визначення системи цінностей, найбільш притаманних українським студентам. Для вирішення поставленого завдання обрано найновіший варіант методики ізраїльського професора Шалома Шварца PVQ-57, яку нам надав для використання сам автор [8]. Результати середніх показників за методикою Ш. Шварца представлено у *табл. 2.*

За отриманими середніми показниками за опитувальником PVQ-57 Ш. Шварца, можна говорити про те, що домінуючими цінностями серед української молоді є самоспрямування (14,8), автономність дії (15,11), безпека (14,08), безпека суспільства (14,65), доброзичливість (14,88) та турбота (15,23). Середні показники визначено за такими цінностями, як стимуляція (12,81), гедонізм (13,73), досягнення (13,31), підтримка публічного іміджу (13,41), універсалізм (13,61), природа (12,26), толерантність (13,18). Низькі показники відмічено за наступними цінностями: ресурси (10,68), традиції (11,51), конформізм (11,26), запобігання нанесенню шкоди іншим (11,71), покірність (11,05). Найнижче виявлення констатовано за цінністю *влада* (9,73), що вказує на непріоритетність для української молоді стратегій домінування та здійснення контролю над людьми, а також впливу за допомогою контролювання матеріальних і соціальних ресурсів.

Таблиця 2

Середні показники цінностей української молоді за портретним ціннісним опитувальником (PVQ-57) Ш. Шварца

№ з/п	Цінність	Отримані бали	Середній показник
1	Самоспрямування	888	14,8

2	Автономність дії	907	15,11
3	Стимуляція	769	12,81
4	Гедонізм	824	13,73
5	Досягнення	799	13,31
6	Влада	584	9,73
7	Ресурси	641	10,68
8	Підтримка публічного іміджу	805	13,41
9	Безпека	845	14,08
10	Безпека суспільства	879	14,65
11	Традиції	691	11,51
12	Конформізм	676	11,26
13	Запобігання нанесенню шкоди іншим	703	11,71
14	Покірність	663	11,05
15	Доброзичливість	893	14,88
16	Турбота	914	15,23
17	Універсалізм	817	13,61
18	Природа	736	12,26
19	Толерантність	791	13,18
20	Загальний показник	14825,00	247,00

Статистична обробка даних здійснювалась за допомогою пакета статистичних програм IBM SPSS Statistics 20 [Coolican H., 2009].

Метою третього етапу стало встановлення зв’язків між шкалами соціальної відповідальності особистості та системою цінностей (за Ш. Шварцем) [8]. Для визначення значущих кореляцій застосовано критерій Пірсона. Отримані результати представлено у *табл. 3*.

Зробимо опис співвідношення соціальної відповідальності з системою портретних цінностей української молоді. Так, *загальний показник системи цінностей* має статистично значущі зв’язки з усіма шкалами соціальної відповідальності: з загальним показником SRS-37 (r=,474, p≤,000), громадянською свідомістю (r=,432, p≤,001), із законосвідомістю (r=,396, p≤,002), рефлексією (r=,341, p≤,008), моральною свідомістю (r=,354, p≤,006), альтруїзмом (r=,373, p≤,004).

Натомість, цінність *влада* негативно корелює з рефлексією, моральною свідомістю та загальним показником. За цінністю *ресурси* також визначено негативні кореляції з факторами законосвідомість та загальний показник соціальної відповідальності. Це єдині дві цінності, що показали негативні зв’язки, решта позитивно корелюють з факторами досліджуваного феномену.

Отже, позитивні статистично значущі зв’язки виявлено між цінностями *безпека* і *безпека суспільства* та загальним показником соціальної відповідальності, між громадянською свідомістю, законосвідомістю, рефлексією та моральною свідомістю.

Таблиця 3

Зв'язки між шкалами соціальної відповідальності особистості та системою цінностей (за Ш. Шварцем)

№ з/п	Шкали методик	Громадянська свідомість	Законосвідомість	Рефлексія наслідків своїх дій	Моральна свідомість	Альтруїзм	Загальний показник
1	Самоспрямування	0,061 p=0,647	0,-121 p=0,362	0,000 p=0,994	0,148 p=0,262	0,037 p=0,779	0,019 p=0,886
2	Автономність дії	0,091 p=0,491	0,-059 p=0,656	0,105 p=0,429	0,163 p=0,219	0,099 p=0,454	0,086 p=0,515
3	Стимуляція	0,026 p=0,845	0,-121 p=0,362	0,-110 p=0,408	0,018 p=0,892	0,039 p=0,772	0,-040 p=0,762
4	Гедонізм	0,-088 p=0,506	0,-127 p=0,339	0,-146 p=0,270	0,-027 p=0,838	0,-069 p=0,605	0,-117 p=0,376
5	Досягнення	0,018 p=0,891	0,-064 p=0,632	0,-055 p=0,681	0,031 p=0,816	0,074 p=0,577	0,-004 p=0,978
6	Влада	0,-176 p=0,183	0,-193 p=0,144	-0,317* p=0,014	-0,288* p=0,027	0,-240 p=0,068	-0,288* p=0,027
7	Ресурси	-0,244 p=0,062	-0,334* p=0,010	-0,254 p=0,053	-0,218 p=0,096	0,237 p=0,070	-0,323* p=0,013
8	Підтримка публічного іміджу	0,099 p=0,454	0,247 p=0,060	0,005 p=0,970	0,120 p=0,364	0,145 p=0,274	0,158 p=0,232
9	Безпека	0,440** p=0,000	0,563** p=0,000	0,497** p=0,000	0,537** p=0,000	0,256 p=0,051	0,569** p=0,000
10	Безпека суспільства	0,346** p=0,007	0,276* p=0,034	0,264* p=0,044	0,388** p=0,002	0,168 p=0,204	0,357** p=0,005
11	Традиції	0,420** p=0,001	0,427** p=0,001	0,263* p=0,044	0,243 p=0,064	0,351** p=0,006	0,436** p=0,001
12	Конформність	0,564** p=0,000	0,694** p=0,000	0,537** p=0,000	0,203 p=0,123	0,329* p=0,011	0,609** p=0,000
13	Запобігання занесенню школи іншим	0,163 p=0,219	0,307* p=0,018	0,195 p=0,140	0,074 p=0,576	0,239 p=0,068	0,250 p=0,056
14	Покірність	0,244 p=0,063	0,481** p=0,000	0,342** p=0,008	0,204 p=0,121	0,248 p=0,058	0,385** p=0,003
15	Доброзичливість	0,331* p=0,010	0,231 p=0,078	0,260* p=0,046	0,352** p=0,006	0,435** p=0,001	0,389** p=0,002
16	Турбота	0,308* p=0,018	0,321* p=0,013	0,382** p=0,003	0,410** p=0,001	0,344** p=0,008	0,426** p=0,001
17	Універсалізм	0,503** p=0,000	0,505** p=0,000	0,37** p=0,000	0,426** p=0,001	0,481** p=0,000	0,609** p=0,000
18	Природа	0,369** p=0,004	0,175 p=0,184	0,212 p=0,107	0,313* p=0,016	0,303* p=0,020	0,338* p=0,009
19	Толерантність	0,342** p=0,008	0,202 p=0,124	0,401** p=0,002	0,337** p=0,009	0,391** p=0,002	0,403** p=0,002
20	Загальний показник	0,432** p=0,001	0,396** p=0,002	0,341** p=0,008	0,354** p=0,006	0,373** p=0,004	0,474** p=0,000

Примітка: * – статистично значущий зв'язок на рівні $p \leq 0,05$; ** – статистично значущий зв'язок на рівні $p \leq 0,01$

Позитивні зв'язки спостерігається між цінністю *традиції* та громадянською свідомістю, законосвідомістю, рефлексією, альтруїзмом та загальним показником. Цінність *конформність* позитивно співвідноситься із загальним показником соціальної відповідальності, громадянською свідомістю, законосвідомістю, рефлексією та альтруїзмом. Статистично значущий зв'язок констатовано між цінністю *запобігання нанесенню шкоди іншим* та фактором законосвідомість. Цінність *покірність* корелює із загальним показником соціальної відповідальності, законосвідомістю та рефлексією. Цінність *доброзичливість* співвідноситься із загальним показником соціальної відповідальності, громадянською свідомістю, рефлексією, моральною свідомістю та альтруїзмом. Обидві цінності *природа* та *толерантність* корелюють із загальним показником соціальної відповідальності, громадянською свідомістю, моральною свідомістю та альтруїзмом, окрім цього, відмічено зв'язок між цінністю толерантність та фактором рефлексія.

Особливої уваги заслуговують цінності *турбота* та *універсалізм*. Вони мають позитивні кореляційні зв'язки з усіма факторами соціальної відповідальності: із загальним показником SRS-37, громадянською свідомістю, із законосвідомістю, рефлексією, моральною свідомістю та альтруїзмом, що дає нам змогу зробити висновок про феноменологічну близькість зазначених феноменів.

Наступним етапом емпіричного дослідження стало визначення рівня психологічного благополуччя української молоді.

Таблиця 4

Середні показники психологічного благополуччя української молоді за методикою «Шкала психологічного благополуччя» К. Ріфф

№ з/п	Компоненти психологічного благополуччя	Середні значення	Сума	Стени	Кількість респондентів
1	W1. Автономія	57,91	3475	6	60
2	W2. Екологічна майстерність	56,25	3373	5	60
3	W3. Особистісне зростання	64,11	3847	6	60
4	W4. Позитивні відносини з іншими	56,8	3516	5	60
5	W5. Мета у житті	61,21	3673	5	60
6	W6. Самоприйняття	54,43	3386	5	60
7	W7. Психологічне благополуччя – Загальний показник	354,5	21270	6	60

Як свідчать показники у *табл. 4*, українські студенти демонструють бажання саморозвитку та самовдосконалення, відкритість новому досвіду, що характеризує фактор особистісне зростання (64,11). Отримані дані узгоджуються з показником за фактором мета у житті (61,21), що відображає рівень цілеспрямованості та наявності цілей життя. Найменших проявів зазнали фактори екологічна майстерність (56,25) та самоприйняття (54,43). Загальний показник психологічного благополуччя становить 354,5 (6 стенів), що говорить про середній рівень суб'єктивного самовідчуття цілісності й осмисленості українською молоддю свого життя.

На кінцевому етапі встановлено зв'язки між шкалами соціальної відповідальності та психологічним благополуччям особистості. Для визначення значущих кореляцій застосовано критерій Пірсона. Отримані результати представлено у *табл. 5.*

Таблиця 5

Зв'язок соціальної відповідальності з психологічним благополуччям української молоді

		Компоненти соціальної відповідальності					
№ з/п		1	2	3	4	5	6
	Компоненти психологічного благополуччя	Громадянська свідомість	Законо свідомість	Рефлексія наслідків своїх дій	Моральна свідомість	Альтруїзм	Загальний показник
1	W1. Автономія	,022 p=0,870	-,160 p=0,225	-,174 p=0,189	,067 p=0,614	,129 p=0,330	-,039 p=0,769
2	W2. Екологічна майстерність	,011 p=0,933	,075 p=0,571	-,092 p=0,489	,166 p=0,210	,133 p=0,316	,064 p=0,630
3	W3. Особистісне зростання	,202 p=0,125	,013 p=0,924	,001 p=0,993	,270* p=0,039	,304* p=0,019	,183 p=0,166
4	W4. Позитивні відносини з іншими	,324* p=0,012	,263* p=0,044	,213 p=0,106	,251 p=0,055	,393** p=0,002	,358** p=0,005
5	W5. Мета у житті	,219 p=0,095	,200 p=0,129	,024 p=0,858	,325* p=0,012	,196 p=0,137	,235 p=0,073
6	W6. Самоприйняття	,045 p=0,734	,034 p=0,798	-,099 p=0,454	,127 p=0,338	,245 p=0,061	,078 p=0,558
7	W7. Психологічне благополуччя - Загальний показник	,196 p=0,137	,105 p=0,427	-,025 p=0,849	,283* p=0,030	,328* p=0,011	,209 p=0,111

Примітка: * – статистично значущий зв'язок на рівні $p \leq 0,05$
** – статистично значущий зв'язок на рівні $p \leq 0,01$

За результатами, що представлено у табл. 5, виявлено наступні статистично значущі кореляції: фактор *особистісне зростання* позитивно корелює з двома компонентами соціальної відповідальності – моральною свідомістю ($r=0,270$, $p \leq 0,039$) та альтруїзмом ($r=0,304$, $p \leq 0,019$), фактор *позитивні відносини з іншими* має зв'язки з чотирма компонентами соціальної відповідальності: громадянською свідомістю ($r=0,324$, $p \leq 0,012$), законосвідомістю ($r=0,263$, $p \leq 0,044$), альтруїзмом ($r=0,393$, $p \leq 0,002$) та загальним показником ($r=0,358$, $p \leq 0,005$). П'ятий фактор психологічного благополуччя – *мета у житті* – має позитивні значущі зв'язки з моральною свідомістю ($r=0,325$, $p \leq 0,012$). Проте, за *загальним показником психологічного благополуччя* виявлено значущі зв'язки з моральною свідомістю ($r=0,283$, $p \leq 0,030$) та альтруїзмом ($r=0,328$, $p \leq 0,011$).

За результати емпіричного дослідження зробимо наступні **висновки**:

1. Констатовано середній рівень прояву соціальної відповідальності в якості цінності української молоді як майбутніх працівників організацій.

2. За портретним ціннісним опитувальником (PVQ-57) Ш. Шварца соціальна відповідальність співвідноситься з такими цінностями, як влада, ресурси (негативні зв'язки), безпека, безпека суспільства, традиції, конформність, запобігання нанесенню шкоди іншим, покірність, природа (позитивні зв'язки), найтісніші зв'язки виявились з цінностями доброзичливість, толерантність, турбота, універсалізм та загальним показником.

3. За методикою «Шкала психологічного благополуччя» К. Ріфф встановлено взаємозв'язки соціальної відповідальності з такими факторами психологічного благополуччя: особистісним зростанням, позитивними відносинами з іншими, метою у житті та загальним показником.

Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні співвідношення рівня психологічного благополуччя та соціальної відповідальності працівників українських організацій.

Список використаних джерел

1. Augustinienė A., Kovalchuk, O. (2012) Developing a Psychodiagnostic Tool for Measuring Social Responsibility / LYČIŲ LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮTVIRTINIMO VISUOMENĖJE SOCIOKULTŪRINIAI ASPEKTAI. Mokslinių straipsnių rinkinys. – Leidykla „Technologija“, K. Donelaičio g. 73, 44029 Kaunas, 2012. – С. 45–54.
2. An, J.S., & Cooney, T.M. (2006). Psychological well-being in mid to late life: The role of generativity development and parent-child relationshps across the lifespan. International Journal of Behavioral Development, 30(5), 410–421.
3. Colby, A., Sippola, L., & Phelps, E. (2001). Social responsibility and paid work in contemporary American life. In A. Rossi (Ed.), Caring and doing for others: Social responsibility in the domains of family, work, and community (pp. 463–501). Chicago, IL : University of Chicago Press.
4. Kovalchuk, O., Benson, D. (2015) Social Responsibility Scale (SRS-37): A psychodiagnostic measurement tool tested for reliability, validity, and its standardization / The 13th European Conference on Psychological Assessment, (Zurich, Switzerland), July 22–25, 2105. – Book of Abstracts. – P. 78.
– Access mode: http://www.ecpa13.com/program-dates/preliminary-timetable.html
5. Rossi, A. S. (2004). Social responsibility to family and community. In O.G. Brim, C.D. Ryff, & R.C. Kessler (Eds.), How healthy are we?: A national study of well-being at midlife (pp. 550–585). Chicago : University of Chicago Press.
6. Rothrauff, T., & Cooney, T. M. (2008). The role of generativity in psychological well-being: Does it differ for childless adults and parents? Journal of Adult Development, 15(3), 148–159.
7. Ryff, C.D. The structure of psychological well-being revisited / C.D Ryff, C.L.M. Keyes// J. of Personality and Social Psyhology. – 1995. – №69. – P. 719–727.
8. Schwartz, S.H. (2012) Refining the Theory of Basic Individual Values / Journal of Personality & Social Psychology, 103, 663–688.

Kovalchuk, O.S., Kantsyrenko, O.V. The correlation between social responsibility as a value and psychological well-being of Ukrainian youth. Based on Carol Ryff's model of psychological well-being (WB) that includes six factors, i.e. autonomy, environmental mastery, personal growth, positive relations with others, purpose in life and self-acceptance the correlation between social responsibility as a value and psychological well-being of Ukrainian youth is considered. The positive correlations of social responsibility with such factors of PW as personal growth, positive relations with others, purpose in life and general indicator are stated. The concept of values by Shalom Schartz was chosen for researching the social responsibility as a value. It is defined that social responsibility mostly corresponds with such values as *universalism* that demonstrates the young people's understanding, appreciation and protection for the welfare of all people and for nature, *tolerance* that stands for acceptance and understanding of those who differ from oneself, *benevolence* that is explained as promoting the welfare of one's in-groups and *care* that means devotion to the needs of the in-group. Values general indicator has positive correlations with all scales of social responsibility, i.e. civil consciousness, law consciousness, awareness of the results of one's actions, moral consciousness, and altruism that proved social responsibility belonging to the basic values of personality.

Key-words: psychological well-being, factors of psychological well-being, values of personality, social responsibility, level of social responsibility, Ukrainian youth.

Відомості про авторів

Ковальчук Олена Степанівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та медичної психології Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, м. Дніпропетровськ, Україна.

Kovalchuk, Olena Stepanivna, PhD, Associate professor, Department of General and Medical Psychology, Oles Honchar Dnipropetrovsk National University, Dnipropetrovsk, Ukraine.

E-mail: olenakovalchuk@gmail.com

Канциренко Оксана Володимирівна, студентка п'ятого курсу кафедри загальної та медичної психології факультету психології Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, м. Дніпропетровськ, Україна.

Kantsyrenko, Oksana Volodymyrivna, fifth-year student, Department of General and Medical Psychology, Faculty of Psychology, Oles Honchar Dnipropetrovsk National University, Dnipropetrovsk, Ukraine.

E-mail: univer82@mail.ru

Отримано 1 лютого 2016 р.
Рецензовано 8 лютого 2016 р.
Прийнято 15 лютого 2016 р.